

ANIS

Asociația patronală a
industrii de software
și servicii

Viziunea ANIS

Romania digitala 2025

Sustinem dezvoltarea
industrii romanesti
de software și servicii

CUPRINS

OBIECTIVE:	2
PROPUNERI ANIS	3
A. Finantarea	3
1. Sustinerea activa a dezvoltarii startup-urilor high-tech prin modelul fondurilor de capital de risc mixte: guvernamentale si private.....	3
2. Taxarea sustenabila a industriei/ economiei digitale.....	5
B. Accesul pe piata	6
1. Elaborarea de standarde de integrare	6
2. Digitalizarea firmelor	7
3. Extinderea globala/regionala a companiilor de software din Romania.....	7
C. Resurse umane si educatie	8
D. Integrarea la ecosistemul European	10
DESPRE ANIS	11

OBIECTIVE:

1. Sectorul IT&C din Romania sa ajunga la 10% din PIB
2. Crearea celui mai mare (in termeni de evaluare totala a companiilor) hub de tehnologie a informatiei din Centrul si Estul Europei
3. Lansarea pe bursa de la Bucuresti a cel putin 50 de companii de tehnologie prin IPO-uri locale
4. Lansarea a cel putin 5 unicorni (companii evaluate la cel putin 1 miliard USD)
5. Repatrierea fortei de munca inalt-calificata din Europa de Vest, SUA si Canada
6. Dezvoltarea unui cadru fiscal care sa stimuleze dezvoltarea economiei digitale, prin mentinerea masurilor care au sustinut cresterea acestei industrii, precum si adaugarea unor noi masuri pentru o dezvoltare accelerata
7. Cresterea veniturilor generate de companiile de tehnologie la bugetul de stat (impozit pe profit, taxe pe salarii, impozit pe dividende, contributi la fondul de pensii si sanatate), de cel putin doua ori, fata de nivelul actual
8. Cresterea cu 5 pozitii in testele PISA

ANIS considera ca dezvoltarea ecosistemului high-tech in Romania este o directie strategica de crestere economica. Crearea de valoare in era digitala este fara frontiere, iar companiile au nevoie de scara pentru a concura. Este timpul sa imbratisam schimbarile generate de fenomenele digitalizarii si globalizarii cu o viziune clara si masuri tintite.

Criza COVID-19 a demonstrat rolul central al tehnologiilor digitale in economia si in viata noastra de zi cu zi, precum si urgenta cu care trebuie sa acceleram transformarea digitala a Romaniei. Utilizarea tehnologiilor digitale s-a dovedit esentiala si nu optionala („essential, not only nice to have”).

ANIS isi doreste sa iasa din capcana enumerarii problemelor si sa lanseze intrebarea „Ce vrem si cum ajungem acolo?”

Sectorul tehnologiei informatiei a contribuit cu aproape 6% la produsul intern brut in 2019, iar potentialul este enorm. La finalul anului 2025, pe baza unor politici integrate si implementate sustinut, IT-ul poate ajunge la cel putin 10% din PIB, iar Romania poate deveni cel mai puternic hub de firme IT din Europa Centrala si de Est. Era digitala ofera numeroase oportunitati de a spori increderea oferind mai multa transparenta si acces mai usor la informatii si platforme. Tehnologiile digitale, inovatia si inteligenta artificiala (AI) pot oferi romanilor locuri de munca competitive, o calitate mai buna a vietii si servicii publice mai bune.

Pentru realizarea acestor obiective, este nevoie de masuri concrete si tintite pentru a construi un mediu de afaceri care sa sustina inovatia tehnologica si accesul la solutii digitale. Deciziile de astazi vor modela Romania in urmatorii cinci ani, iar pastrarea ritmului cu dezvoltarea tehnologica si progresul la nivelul Europei este esentiala.

In continuare, prezentam propunerile ANIS care pot contribui intr-o masura semnificativa la realizarea obiectivelor descrise mai sus.

PROPUNERI ANIS

A. Finantarea

1. Sustinerea activa a dezvoltarii startup-urilor high-tech prin modelul fondurilor de capital de risc mixte: guvernamentale si private.

Context:

Istoria implicarii autoritatilor publice in fondurile de investitii cu capital de risc este relativ scurta, la nivel global, desi initiative exista inca incepand din anii 1990 (Yozma – Israel, Small Business Investment Administration - USA). In ultimii ani s-a observat o crestere accentuata a acestui model de sustinere a noilor companii, cu precadere in industrii care folosesc tehnologii avansate – tehnologia informatiei, stiintele vietii (biotehnologie, farmaceutice, mediu, echipamente biomedicale, etc).

Studiile de cercetare ale ultimilor ani dezbat intens diferentele intre finantarile de risc sustinute de guverne fata de cele private. Desi, aparent, companiile din portofoliul fondurilor de investitii guvernamentale sunt mai putin predispuse unor exit-uri de succes, in comparatie cu cele sustinute de fonduri private, atat prin IPO-uri la bursele locale cat si prin operatiuni de achizitii, exista totusi avantaje ale guvernantei fondurilor publice, care, potentate de un parteneriat cu mediul privat, pot asigura o evolutie exponentiala ecosistemului tehnologic de companii inovative. (exemplul Israelului este, poate, cel mai relevant, reusind sa construiasca prin programul Yozma, o industrie de incubatoare si fonduri de capital de risc care a ridicat sectorul high-tech pe locul doi in lume, dupa Silicon Valley. Chiar numele acestui conglomerate, spune multe – Silicon Wadi).

Sustinem crearea unor asocieri intre un fond de capital de risc guvernamental romanesc si fonduri de capital de risc internationale, cu experienta, care sa combine expertiza manageriala a unor operatori

consacrati cu intelegerea specificului industriei high-tech locale. Implicarea Guvernului Romaniei, ca investitor, va ajuta la simplificarea barierelor birocratice, la accesarea facila a instrumentelor de oferta publica initiala, precum si la componenta reputationala esentiala pentru companiile care vor ajunge in faza IPO sau exit prin M&A.

Masuri:

- Reformarea programelor de tip Startup-Nation sau Startech Innovation, suplimentarea bugetului acestora pana la 200-300 mln EUR si redirectionarea lui catre un fond de investitii guvernamental axat pe tehnologia informatiei;
- Realizarea unei proceduri de selectie pentru 2-3 operatori de fonduri de investitii cu anvergura regionala sau globala;
- Constructia de fonduri de investitii de capital de risc impreuna cu partenerii selectati, in care fondul de investitii guvernamental sa detina, din fiecare, proportional cu investitia facuta si impreuna cu eventuale fonduri europene, maxim 49%, iar restul de bani sa vina din surse private;
- Echipa de management a fondurilor nou create va fi selectata si coordonata operational de fondurile de investitii private cu criterii de selectie folosite curent de fonduri similare din Europa sau US;
- Sprijinirea de catre fondul de investitii guvernamentale a investitiilor realizate din fonduri private (companii sau business angels) prin co-investitii si prin avantaje fiscale. Finantarea de catre fond a initiativelor private (in special a celor deja existente) de accelerare de business si transfer tehnologic (trecere dinspre cercetare catre business).
- Asumarea politica a importantei strategice a 1-2 domenii tehnologice pentru Romania (AI, deep tech, agritech etc.) si crearea unui brand de tara bazat pe expertiza tehnologica in domeniul respectiv. Eventual, fondul de investitii guvernamentale poate sprijini cu predilectie startup-uri aliniate cu domeniul strategic ales.
- Sprijinirea financiara si logistica a cel putin unui eveniment global dedicat domeniului de importanta strategica ales care sa fie organizat in Romania. De preferinta, evenimentul ar trebui sa porneasca de la unul deja existent (cu traditie).
- Stabilirea, pe langa, obiectivele financiare si a unora strategice:
 - Incurajarea companiilor detinute de a opta preferential pentru IPO pe Bursa de Valori Bucuresti.
 - Obligatia de a pastra rezidenta fiscala in Romania, cel putin 5 ani de la iesirea fondului de investitii din actionariat.

Rezultate asteptate:

- **Directe:** cresterea veniturilor bugetare din:
 - Vanzarea participatiilor statului in companiile in care a investit prin fond.
 - Impozite si taxe colectate din companii care altfel nu ar fi avut posibilitatea sa creasca accelerat.
- **Indirecte:**
 - Atragerea, prin efect de avalansa, a altor fonduri private internationale care vor fi tentate sa investeasca in industria high-tech romaneasca, precum si a numerosi investitori privati sau institutionali care vor utiliza BVB pentru rulaje financiare importante.
 - Antrenarea invatamantului superior si a cercetarii universitare in exercitiul inovativ industrial cu efecte pe orizontala pentru zona academica: patente si brevete derivate din temele abordate de companii.
 - Propulsarea Romaniei ca centru high-tech european si global, cu efecte pe orizontala in industrii diverse (de ex: turism, transporturi etc).
 - Atragerea unor startup-uri din regiune, sau chiar globale, catre Romania.
 - Cresterea volumului de startup-uri si a initiativelor antreprenoriale.
 - Fondurile cu volum mare de investitii vor intarzia sau anula migrarea startup-urilor catre Europa de Vest sau Statele Unite.

2. Taxarea sustenabila a industriei/ economiei digitale

Reducerea impozitului pe salariul angajatilor in sectorul IT&C este principala facilitate acordata sectorului. Este, fara indoiala, un element esential care a ajutat la cresterea ponderii acestei industrii in PIB. Totusi, Romania, in incercarea de a atinge obiectivele metionate si a deveni un hub european relevant, are competitori puternici, atat in UE cat si in Europa extinsa (Cehia, Polonia, Croatia, Ungaria, Slovacia, Belarus, Rusia). Analiza comparativa efectuata de ANIS a expus faptul ca, mai ales in zona sustinerii activitatilor R&D, numeroase tari atat in UE cat si in Europa extinsa (Cehia, Polonia, Croatia, Ungaria, Slovacia, Belarus, Rusia) au implementat scheme de sprijin care prevad deducerea cheltuielilor legate de R&D (inclusiv salariale) din impozitul pe profit. Cu alte cuvinte, este imperios necesar ca sistemul de impozitare dedicat sectorului IT sa fie perpetuat in viitoarele politici fiscale.

ANIS propune, pe langa pastrarea actualelor facilitati, urmatorul set de masuri fiscale care ar pozitiona industria IT&C pe un trend puternic ascendent:

- Reducerea substantiala a impozitului pe profit pentru veniturile care provin din valorificarea unor brevete proprii;
- Deducerea, integrala sau partiala, direct din impozitul pe profit, a unor categorii de cheltuieli cu R&D;

- Plafonarea cheltuielilor cu asigurarile sociale si de sanatate la salariul minim pe economie pentru personalul din IT si R&D;
- Bonificarea cheltuielilor cu instruirea in R&D;
- Impozitarea zero pentru profitul nedistribuit. Spre deosebire de neimpozitarea profitului reinvestit, aceasta masura are avantajul ca permite firmelor sa aiba rezerve de lichiditate la dispozitie, pentru situatii neprevazute (crize sau, din contra, oportunitati de care sa profite).

Pentru a mari contributia R&D-ului in IT&C, ANIS incurajeaza masuri explicite, similare celor din alte tari, pe langa facilitatile existente deja. Mentionam ca, eliminarea stimulentei fiscale si/sau taxarea veniturilor angajatilor din acest domeniu poate genera externalitati negative. Printre acestea numaram posibilitatea emigrarii participantilor la industrie (companiilor de profil) si respectiv redirectionarea contributiilor de la economia interna la cea externa. Astfel, taxarea veniturilor din acest domeniu ar genera incasari la bugetul de stat mult inferioare pierderilor cauzate de relocarea companiilor din Romania.

B. Accesul pe piata

1. Elaborarea de standarde de integrare

Tehnologiile existente si emergente vor juca un rol critic in sectorul public. Acestea vor reduce povara administrativa, vor accelera eficienta si, cel mai important, vor oferi solutii importante pentru provocarile societale.

ANIS sustine interoperabilitatea (API first) sistemelor informatice guvernamentale si folosirea cloud-ului ca infrastructura IT preferata in locul sistemelor on-premise (Cloud first). Dezvoltarea aplicatiilor software urmand un model de arhitectura API-based va permite:

- Modificarea facila a aplicatiilor/serviciilor digitale oferite, extinderea si sofisticarea lor, in functie de nevoile consumatorilor.
- Accesul transparent si usor al companiilor private la proiecte publice, precum si posibilitatea – acolo unde regulile de protectie a datelor permit – dezvoltarii de aplicatii utile pe platforme publice cu acces software pe baza de API-uri.

Acest sistem va permite, pe de o parte, cresterea si transparentizarea pietei publice de IT&C, pe de alta parte, va deschide potentialul enorm al aplicatiilor private construite in ecosistem public – ceea ce poate aduce acces exponential la servicii digitale extrem de valoroase cetatenilor Romaniei.

2. Digitalizarea firmelor

Conform liniilor de argumentare propuse de Uniunea Europeana, stimularea economiei este dependenta de performanta IMM-urilor. La randul lor, prosperitatea acestora este dependenta de proiectele de investitii privind digitalizarea si re tehnologizarea acestora. Pentru acest motiv, Uniunea Europeana a lansat un pachet de sustinere si redresare a economiilor statelor membre data fiind presiunea impusa de pandemia COVID-19 asupra pietelor individuale si prin derivare a pietei unice. Pachetul financiar European a fost alocat cu conditia ca cel putin 20% din bugetul total sa fie alocat procesului de digitalizare.

Pentru a facilita procesele de digitalizare, incepand din 2014, Comisia Europeana a monitorizat progresele statelor membre in cadrul unor rapoarte anuale privind Indicele Economiei si Societatii Digitale (DESI). DESI este un index compus care sumarizeaza indicatorii relevanti pentru performanta digitala la nivel european si monitorizeaza evolutia statelor membre in ce priveste competitivitatea digitala. Profilul de tara DESI pentru 2020 releva deficite majore in progresul Romaniei privind digitalizarea. Aceste rezultate pot fi utilizate ca puncte de fundamentare a strategiei pentru digitalizarea Romaniei. Cu alte cuvinte, consideram importanta introducerea unor proiecte, masuri si activitati care sa targeteze toti indicii DESI unde Romania este deficitara.

Masuri:

- Popularizarea tuturor tipurilor de semnatura electronica, nu doar cea calificata;
- Recomandata ar fi o analiza a conectivitatii dezagregata per stratum astfel incat sa poata fi stabilite nevoile financiare si de investitii per rural/urban/suburban samd. Fiecare stratum are nevoi diferite in ceea ce priveste conectivitatea. PNRR ar trebui sa includa proiecte de investitii in acord cu nevoile si problemele inregistrate in aceste comunitati. De asemenea programele de investitii trebuie gandite integrat, astfel incat proiectele ce vizeaza infrastructura SMART sau investitii tehnologice sa fie complementate de programe de educare a comunitatilor;
- PNRR trebuie sa includa un program de digitalizare care targeteaza IMM-urile si/sau intreprinderile mari care activeaza in industria comertului electronic. Acestea pot beneficia de un program alternativ care le poate facilita extinderea pe pietele economice interne si externe contribuind astfel la economia nationala.

3. Extinderea globala/regionala a companiilor de software din Romania

Guvernul Romaniei poate sprijini deschiderea de subsidiare ale companiilor romanesti in pietele externe prin:

- Programe de acordare de credite cu dobanzi foarte mici pentru accesul pe alte pietele;

- Sprijin legislativ si logistic prin sectiile economice ale Ambasadelor, la care accesul sa fie deschis si transparent;
- Co-finantare nerambursabila a unor categorii de cheltuieli aferente infiintarii si operarii de subsidiare romanesti in alte piete;
- Investitii (participare in actionariate) in parteneriate cu companiile private romanesti de software, in subsidiarele deschise in alte tari.

C. Resurse umane si educatie

Era digitala necesita educatie digitala. Digitalizarea proceselor educationale si digitalizarea, in general, trebuie privita ca un instrument potrivit pentru a stimula cresterea si a asigura prosperitatea generatiilor viitoare.

Digitalizarea trebuie sa ajute procesul de invatare. Principiile pedagogice ale secolului XXI, adoptate unanim la nivel global, sunt: colaborare, comunicare, gandire critica, invatare auto-reglementata, capacitate de rezolvare a problemelor prin creativitate, lucru in echipa si inovatie, precum si utilizarea tehnologiei pentru invatare. Sustinem schimbarea paradigmei in educatie prin transformarea rolului profesorului din furnizor de informatii in facilitator al educatiei si mentor al elevilor. Astfel, elevii si studentii devin cursanti activi in loc de receptori pasivi. Elevii si studentii trebuie sa gandeasca, sa scrie, sa colaboreze si sa fie deopotriva utilizatori de solutii digitale si creatori de tehnologie inovatoare. Scoala trebuie sa pregateasca elevii pentru locurile de munca ale viitorului. Elevii din generatia actuala merg la scoala sa studieze pentru a trai intr-o lume in care 65% dintre profesiile pe care ei le vor avea inca nu exista, conform datelor World Economic Forum. E nevoie de o corelare realista a pietei muncii cu sistemul de educatie.

Avantajul digitalizarii este acela ca asigura educatie oriunde si oricand. Criza COVID-19 a demonstrat rolul central al tehnologiilor digitale in educatie, precum si urgenta cu care trebuie sa acceleram transformarea digitala a educatiei, pentru a traversa perioada de distantare fizica dar si pentru perioada post-COVID-19. Integrarea tehnologiilor digitale in procesul de invatare s-a dovedit esentiala si nu optionala.

Masuri:

- Implementarea de parteneriate public-private pentru dezvoltarea infrastructurii de internet de mare viteza la care sa aiba acces fiecare entitate educationala din Romania, indiferent unde s-ar afla.

- Implementarea de platforme interoperabile si securizate care respecta standardele de confidentialitate si de etica.
- Flexibilizarea legislatiei in domeniul educatiei care sa permita parteneriate locale formate intre industrie si insitutiile de educatie (licee, universitati).
- Modernizarea curriculum-ului educational prin accentul pus pe tehnologiile digitale, pentru a dezvolta, incepand de la varste fragede, competente de gandire critica, leadership, comunicare, lucru in echipa si invatare continua, abilitati fundamentale in contextul viitorului muncii si a schimbarii continue accelerate.
- Introducerea cursurilor de programare in ciclul primar si a cursurilor de tehnologie indiferent de nivelul studiilor si profil.
- Utilizarea solutiilor digitale pentru masurarea progresului fiecarui elev pentru a putea asigura sustinerea de care are nevoie.
- Actualizarea continutului educational cu materiale digitale (imagini, video), astfel incat sa se adapteze modului de absorbtie a informatiilor a noilor generatii.
- Dezvoltarea platformelor si a continutului digital pentru predarea atat in clasa cat si la distanta.
- Remodelarea modului de predare prin posibilitatea de a accesa continutul educational nu numai in timpul predarii, ci si ulterior (off-line).
- Programe de pregatire adresate cadrelor didactice pentru folosirea tehnologiei si platformelor digitale, abilitati digitale construite si permanent actualizate astfel incat sa serveasca scopului invatarii personalizate a elevilor.
- Introducerea cursurilor optionale de tehnologia informatiei pe baza unui sistem de tipul major/minor si programare in facultati, indiferent de profil.
- Programe de reconversie profesionala pentru a raspunde schimbarilor din industrie si pentru diminuarea somajului generat de procesele de automatizare.
- Flexibilizarea legislatiei privind imigratia pentru a atrage talent din exterior (white collar).
- Campanii de recrutare externa pt a aduce high-tech workers in Romania (Moldova, Ukraina, Rusia, Belarus, samd).

Si in cadrul PNRR trebuie gandite si incluse proiecte de facilitare a dobandirii si dezvoltarii competentelor digitale pentru toate categoriile de varste, nivele de studii si profesii. Prin intermediul acestor proiecte trebuie asigurata chiar si pe termen scurt o crestere in randul competentelor digitale elementare, medii si de software.

- Proiectele PNRR de dezvoltare a competentelor digitale trebuie bazate pe o metodologie sustenabila care sa asigure perpetuarea acestora in timp.
- PNRR trebuie sa includa o schema de masuri pentru stimularea activitatilor de invatare si promovare a domeniului IT.

- PNRR trebuie sa includa masuri pentru diminuarea clivajului profesional bazate pe principii care promoveza egalitatea de sanse si oportunitati.

D. Integrarea la ecosistemul European

- **Crearea unei strategii de employer branding de tara, centrata pe potentialul tehnologic al Romaniei**
Consideram ca Guvernul Romaniei este organismul care trebuie, impreuna cu industria de resort reprezentata de ANIS, sa construiasca o strategie de employer branding care sa promoveze la nivel European si global capabilitatile tehnologice existente in Romania, precum si avantajele de a dezvolta si experimenta tehnologie in Romania.
- **Promovarea European Digital Innovation Hubs**
Digital Innovation Hubs este o prioritate cheie a initiativei Digitising European Industry, adoptata in 2016. Acest program sustine transformarea digitala a companiilor Europene si crearea unei retele de hub-uri care sa sustina companiile cu expertiza tehnica si capabilitati de experimentare pentru a testa inainte de a investi („test before invest”). ANIS sustine importanta implicarii Guvernului Romaniei in proiectele Digital Innovation Hubs ca element indispensabil unei adevarate transformari digitale la nivelul economiei.
- **Interconectarea platformelor – Cloud EU**
[Initiativa cloud-ului European](#) este promovata de Comisia Europeana si are ca propunere de valoare intarirea pozitiei UE in aria inovatiei data-driven, cresterea competitivitatii si a coeziunii, precum si sustinerea crearii Pietei Digitale Unice la nivelul Europei. In cadrul Horizon 2020, Comisia Europeana va investi approx 2 mln EUR, restul pana la 6.7 mld fiind rezultatul investitiilor private si publice ale tarilor membre. Initiativa se cupleaza foarte bine cu politica Cloud First promovata de ANIS si reprezinta un punct esential pe agenda exercitiului curent al Uniunii Europene. Propunerea ANIS este ca, in prima faza, Guvernul Romaniei sa intensifice activitatea in [European Open Science Cloud](#) si sa coreleze activitatea din working-grupurile din acest organism cu deciziile de arhitectura si standarde care se vor adopta intern, pentru cloud-ul guvernamental.
- **Crearea de fonduri de investitii de risc (venture capital) cu apetit regional si global impreuna cu parteneri europeni, dedicat domeniului strategic ales.**

DESPRE ANIS

De 22 de ani contribuim activ la dezvoltarea industriei romanesti de software si servicii.

Cumulat, membrii nostri au o cifra de afaceri de 61% din totalul veniturilor generate de industria IT la nivel national si aproximativ 37% din totalul angajatilor industriei IT din Romania.

Reprezentam interesele a peste 140 de companii de software si servicii cu profile foarte diferite.

Pentru a ne implica in dezvoltarea si implementarea politicilor relevante la nivel national si european, suntem membru in Digital Europe, Confederatia Patronale Concordia si in Coalitia pentru Dezvoltarea Romaniei.

PRINCIPII SI VALORI

Impreuna – Credem ca o comunitate puternica are forta de a genera schimbari la nivelul intregii societatii.

Digitalizare – Credem ca prin digitalizare si adoptarea tehnologiei in toate sectoarele economiei si in sectorul public, Romania are sansa unica de a recupera multe din decalajele fata de alte tari mai dezvoltate

Educatie – Credem in educatie ca pilon principal al evolutiei. Credem ca sistemul de educatie trebuie sa coaguleze toate resursele disponibile in societate, inclusiv pe cele existente in mediul privat.

Piata libera – O piata libera de interventii ale autoritatii centrale va stimula concurenta dintre actorii economici si va genera produse performante la preturi optime in beneficiul cetatenilor, al institutiilor publice si al companiilor private.

Concurenta – Credem in concurenta ca mecanism de stimulare al inovarii. Credem ca achizitiile din domeniul public si privat realizate deschis si transparent genereaza inovatie si dezvoltarea unui ecosistem local puternic de furnizori de servicii si tehnologie.

Descentralizare – Credem ca interventia autoritatilor centrale trebuie sa fie concentrata pe dezvoltarea infrastructurii tehnologice si a unui cadru legislativ flexibil care sa incurajeze formarea unui ecosistem local puternic de furnizori de servicii si solutii.

Debirocratizare – Credem intr-un cadru legislativ simplu si flexibil care sa permita adoptarea rapida si agila a ultimelor tehnologii.

Transparenta – Oferim transparenta membrilor nostri si solicitam transparenta din partea partenerilor nostri de dialog.

Va multumim!